

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 32 0 Rs 187891 23 Rev 3
Sarajevo, 19.03.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Emine Hulusija, kao predsjednice vijeća, Zlate Džafić i dr. sc. Danice Šain, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja H. R. iz T., zastupan po punomoćnicima Tahibi Bajramović i Mirsadi Božanović, advokatima iz Tuzle, protiv tuženih 1. Tuzlanski kanton - Vlada Tuzlanskog kantona, koga zastupa Kantonalno pravobranilaštvo Tuzla i 2. Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, radi poništenja rješenja o razrješenju i utvrđenju diskriminacije, vrijednost spora 10.100,00 KM, odlučujući o revizijama tužitelja, prvotuženog i drugotuženog protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 187891 23 Rsž 5 od 12.04.20203. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 19.03.2024.godine, donio je

P R E S U D U

Revizije tužitelja i prvotuženog se odbijaju.

Revizija drugotuženog se usvaja, nižestepene presude se ukidaju u dijelu kojim je drugotuženi obavezan isplatiti tužitelju na ime pripadajućih plaća i naknada plaća za period od 21.11.2013. godine do 12.12.2013. godine ukupan iznos od 2.254,46 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.12.2013. godine pa do isplate i uplati doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje kod Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar u iznosu od 834,99 KM, te naknadi troškove postupka u iznosu od 1.155,27 KM i tužba u tom dijelu odbacuje.

Preinačava se odluka o troškovima postupka tako da je prvotuženi dužan naknaditi tužitelju troškove postupka u iznosu od 4.433,37 KM.

Odbijaju se zahtjevi tužitelja i prvotuženog za naknadu troškova sastava revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 187891 21 Rs 2 od 22.11.2022. godine, stavom I izreke, alineja jedan, prvostepene presude utvrđeno je da je prvotuženi povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje na način da je diskriminirao tužitelja zbog pripadnosti drugoj političkoj stranci što je imalo za posljedicu eliminaciju tužitelja sa radnog mjesta i ostanak bez zaposlenja, kao i duševne bolove, te je obavezan prvotuženi da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati novčani iznos od 4.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.12.2013. godine pa do isplate, u roku od 15 dana od dana prijema prijepisa presude.

Stavom I izreke, alineja dva, tužitelj je odbijen sa viškom tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete preko dosuđenog iznosa od 4.000,00 KM do traženog iznosa od 10.000,00 KM.

Stavom II izreke obavezan je drugotuženi da tužitelju na ime pripadajućih plaća i naknada plaća za period od 21.11.2013. godine do 12.12.2013. godine isplati ukupan iznos od 2.254,46 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.12.2013. godine pa do isplate, i da tužitelju uplati doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje kod Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar u iznosu od 834,99 KM, a sve u roku od 15 dana od dana prijema prijepisa presude.

Stavom III izreke, alineja jedan, obavezani su tuženi da tužitelju naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 5.588,64 KM, u roku od 15 dana od dana prijema prepisa presude.

Stavom III izreke, alineja dva, tužitelj je odbijen sa viškom zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka.

Stavom III izreke, alineja tri, obavezan je tužitelj da prvotuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 180,00 KM, u roku od 15 dana od dana prijema prijepisa presude.

Stavom III izreke, alineja četiri, prvotuženi je odbijen sa viškom zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 187891 23 Rsž 5 od 12.04.2023. godine žalbe tužitelja, prvotuženog i drugotuženog su odbijene i prvostepena presuda potvrđena. Odbijeni su zahtjevi tužitelja i prvotuženog za naknadu troškova žalbenog postupka.

Protiv drugostepene presude revizije su blagovremeno izjavili tužitelj, prvotuženi i drugotuženi.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako što će se žalba i tužbeni zahtjev tužitelja usvojiti u cijelosti, a tuženi obavezati da tužitelju naknade troškove drugostepenog postupka za sastav žalbe po advokatu, te troškove izjavljivanja revizije ili pobijanu presudu ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje. Iz sadržaja revizije proizilazi da tužitelj pobija drugostepenu presudu u odbijajućem dijelu, stav I izreke, alineja dva kojim je odbijen sa viškom tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete preko iznosa od 4.000,00 KM do traženog iznosa od 10.000,00 KM, te odluke o troškovima postupka.

Prvotuženi drugostepenu presudu pobija zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija usvoji i preinače nižestepene presude i tužbeni zahtjev tužitelja odbije kao neosnovan, a tužitelj obaveže da mu naknadi troškove parničnog postupka koji su traženi u postupku, uvećani za troškove sastava žalbe na presudu, kao i za sastav revizije u iznosu od po 900,00 KM ili pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje ili da se nižestepene presude ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Drugotuženi pobija drugostepenu presudu u dijelu koji se odnosi na njega, a zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači tako da se odbije kao neosnovan tužbeni zahtjev u cijelosti u odnosu na drugotuženog ili nižestepene presude ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovora na revizije nije bilo.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizije tužitelja i prvotuženog nisu osnovane, dok je revizija drugotuženog osnovana.

Neosnovano tužitelj i prvotuženi u revizijama prigovaraju da je pobijana presuda rezultat povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 8., 231. i 191. stav 4. ZPP.

Suprotno ovim prigovorima drugostepeni sud je odlučujući o žalbama tužitelja i prvotuženog pravilno primjenio član 231. ZPP i ocjenio žalbene navode koji su od odlučnog značaja za pravilno i zakonito odlučivanje, a pri tome izveo i valjan zaključak o činjeničnom utvrđenju do kojeg je prvostepeni sud došao pravilnom primjenom člana 8. ZPP. Član 8. ZPP se odnosi na princip suđenja po kojem sud po slobodnoj ocjeni dokaza odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane, savjesnom i

bržljivom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno. Ovaj princip se primjenjuje u prvostepenom postupku, a u drugostepenom samo u dijelu kojim se na povredu ovog principa ukazuje u žalbi. Prvostepeni sud je u obrazloženju svoje presude pravilno izložio proces pojedinačne ocjene izvedenih dokaza, njihovog dovođenja u međusobnu vezu i izvođenja zaključka o postojanju, odnosno nepostojanju pravno-relevantnih činjenica za donošenje odluke u ovom sporu. Drugostepeni sud je, prihvatajući u cijelosti ocjenu dokaza danu u prvostepenoj presudi, analizirao već utvrđene činjenice u prvostepenom postupku i potvrdio prvostepenu presudu za što je dao jasne, precizne i detaljne razloge, koje ovaj sud prihvata u cijelosti kao pravilne. To što utvrđene činjenice i izvedene dokaze nižestepeni sudovi nisu tumačili u skladu sa stavom revidenata nisu počinili povrede odredaba parničnog postupka na koje ukazuju podnesenim revizijama. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranka ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu tih dokaza, tim više što ta ocjena u konkretnom slučaju uključuje prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

Iz navedenih razloga nisu prihvatljivi ni prigovori tužitelja i prvotuzenog o povredi odredbe člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda koja odredba obavezuje sudove, između ostalog, da obrazlože svoje presude. Naime, ova obaveza ne može biti shvaćena kao obaveza da se u presudi iznesu svi detalji i daju odgovori na sva postavljena pitanja i iznesene argumente, te da sudovi imaju određenu diskrecionu ocjenu u vezi s tim koje će argumente i dokaze prihvatiti u određenom predmetu, ali su obavezni navesti jasne i razumljive razloge na kojima su zasnovali svoju odluku (pravni stav izražen u odluci Ustavnog suda broj U 62/01 od 05.04.2002. godine). Drugostepeni sud je upravo tako i postupio jer obrazloženje drugostepene sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su sudu poslužile kao stvarni i pravni osnov za donošenje odluke, pri čemu ti razlozi nisu neodređeni i nejasni, odnosno to obrazloženje po svom sadržaju odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP.

Nije ostvaren ni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova, za koja je vezan revizijski sud (član 240. stav 2. ZPP) proizilazi da je tužitelj, koji je po zanimanju dipl. pravnik, rješenjem Vlade TK broj 02/1-34-13598/12 od 18.05.2012. godine (prvotuzenog) imenovan na mjesto direktora Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona (skraćeno ZZO)- drugotuzenog na period od četiri godine;

- da je sa Upravnim odborom drugotuzenog, na osnovu člana 19. Zakona o radu, dana 27.06.2012. godine zaključio ugovor o radu kojim su regulisana prava, obaveze, odgovornosti i ovlaštenja i druga prava iz radno-pravnog statusa tužitelja kao direktora ZZO;
- da je Odlukom Upravnog odbora ZZO broj 01-05-1-87/12 od 06.06.2012. godine utvrđena visina plaće tužitelja;
- da je premijer Vlade TK sazvao 2. redovnu sjednicu Vlade za dan 17.06.2013. godine i predloženim dnevnim redom, u kojem je pod tačkom 9. bilo uvršteno "Razmatranje Izvještaja o izvršenju Finansijskog plana ZZO za 2012. godinu";
- da na toj sjednici Vlade nije razmatran navedeni Izvještaj (skinut je sa dnevnog reda), ali je Vlada TK donijela Zaključak kojim je zatraženo od direktora, predsjednika upravnih i nadzornih odbora svih javnih preduzeća, privrednih društava, javnih ustanova (izuzev ustanova obrazovanja), zavoda, agencija i drugih institucija iz nadležnosti TK da u roku od 15 dana stave svoje mandate na raspolaganje nadležnim organima koji su ih imenovali kako bi Vlada TK mogla sagledati i definisati svoje programske zadatke i prioritetne ciljeve do kraja mandatnog perioda i utvrditi objektivne mogućnosti nosilaca funkcija za novu realizaciju;
- da je navedeni Zaključak Vlade TK, putem Ministarstva zdravstva TK, dostavljen drugotuzenom, Zavodu za javno zdravstvo TK i JZU UKC Tuzla i to na ruke direktora i predsjednika upravnih odbora;
- da je povodom navedenog Zaključka tužitelj uputio dopis od 10.07.2013. godine Ministarstvu zdravstva TK u kojem je naveo da je imenovan na period od 4 godine, da svoju dužnost obavlja savjesno, odgovorno i u skladu sa važećim propisima i da ne postoji niti jedan valjan razlog, niti pravni osnov za stavljanje njegovog mandata na raspolaganje;
- da je Upravni odbor drugotuzenog 27.02.2013. godine donio Odluku o usvajanju Izvještaja za 2012. godinu (u kojem je prikazan suficit u iznosu od 334.825,00 KM);

- da je na sjednici od 05.08.2013. godine Vlada TK donijela Zaključak da ne prihvata Izvještaj ZZO za 2012. godinu;
- da je navedeni Izvještaj razmatran i na 47. sjednici Skupštine TK koja je održana dana 13.09.2013. godine, na kojoj je na osnovu 8 glasova (poslanika) “za” i 14 glasova “uzdržano”, bez glasova “protiv” Skupština TK donijela zaključak da se ne prihvata Izvještaj ZZO za 2012. godinu;
- da je 27.09.2013. godine ministrica Ministarstva zdravstva TK uputila Vladi TK prijedlog za smjenu tužitelja, navodeći kao razlog istog - neusvajanje Izvještaja ZZO za 2012. godinu;
- da po navedenom prijedlogu ministricе Vlada TK nije postupila;
- da je 07.10.2013. godine Klub poslanika Stranke za BiH Skupštini TK podnio prijedlog Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o ZZO sa prijedlogom da se izmijene uvjeti za imenovanje i razrješenje direktora ZZO, na način da se u članu 18. zakona, iza stava 2. doda stav 3. u kojem će se izmijeniti uvjeti za imenovanje direktora na način što isti, pored ispunjenja općih uvjeta utvrđenim zakonom, mora da ima završen medicinski ili ekonomski fakultet i najmanje tri godine iskustava u struci, kao i da se iza člana 18. doda član 18a. u kojem bi se za razrješenje dužnosti direktora prije isteka mandata, uvrstila i situacija kada Skupština i Vlada Kantona ne prihvate izvještaj o poslovanju ZZO za proteklu godinu;
- da je Skupština TK na sjednici održanoj 29.10.2013. godine usvojila prijedlog Kluba poslanika Stranke za BiH donoseći Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ZZO;
- da su navedene izmjene Zakona objavljene 18.11.2013. godine u Službenim novinama TK broj 15 i da je isti stupio na snagu 19.11.2013. godine;
- da je 21.11.2013. godine ministrica Ministarstva zdravstva TK ponovo uputila Vladi TK prijedlog za razrješenje direktora ZZO, a iz razloga neusvajanja Izvještaja;
- da je Vlada TK na sjednici održanoj 21.11.2013. godine donijela rješenje broj 02/1-37-028247-1/13 o razrješenju tužitelja sa dužnosti direktora ZZO i rješenje o imenovanju Torić Velida, dip. ecc. za direktora ZZO do okončanja postupka imenovanja direktora, a najduže na period od tri mjeseca, a nakon toga 27.12.2013. godine isto zamijenila rješenjem broj 02/1-37-28247-3/13 kojim je za direktora ZZO imenovana Almira Hurić, dipl. ecc i to do okončanja postupka imenovanja, a najduže na period od tri mjeseca;
- da je drugotuženi kod Porezne uprave TK odjavio tužitelja kao obveznika uplate doprinosa sa danom 21.11.2013. godine, s tim da je tužitelj sa danom 12.12.2013. godine prijavljen na osiguranje kao zaposlenik u Predsjedništvu BiH;
- da iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke od 27.10.2014. godine proizilazi da bi tužitelju na ime neto plaće, da je obavljao dužnost direktora drugotuženog, za period od 21.11.2013. do 31.10.2014. godine pripadao ukupan iznos od 39.945,69 KM, a da bi obaveza uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje iznosila 14.525,79 KM;
- da iz pismene izjave M. S. 02.12.2013. godine proizilazi da je u avgustu 2012. godine, za vrijeme vožnje u autu, a nakon posjete ministra MUP-a TK Amira Hurića, prisustvovao razgovoru između ministra i tužitelja, u kojem je ministar Hurić od tužitelja zahtijevao da da ostavku sa mjesta direktora ZZO, što je tužitelj odbio, te da je polovinom decembra 2012. godine vozio tužitelja na sastanak sa premijerom Čauševićem, po pozivu premijera, da je sastanak bio u kafiću “New York” u Tuzli, kod sjedišta SDP, da je nakon sastanka tužitelja vozio na posao i da mu je tužitelj rekao da je premijer ponovo od njega tražio da da ostavku i da mu je nudio drugo radno mjesto u ZZO;
- da je u dnevnom listu “Dnevni avaz” objavljen članak u kojem se navodi: “Iako se podjelom ministarskih mjesta čini da je nova parlamentarna većina ustabilila odnose u Tuzlanskom kantonu, borba za prevlast nad javnim preduzećima i javnim ustanovama tek počinje. Borba se za sada najviše vodi za preuzimanje zdravstvenog sektora, odnosno Zavoda za zdravstveno osiguranje i Univerzitetsko-kliničkog centra (UKC) nad kojim pod svaku cijenu kontrolu želi preuzeti Stranka za BiH”, da je u tekstu objavljena i izjava tadašnjeg premijera Vlade TK Čauševića iz koje proizilazi “U raspodjeli funkcija Stranci za BiH je pripao Zavod zdravstvenog osiguranja. Moram reći da aktuelni direktor Hazim Rančić (SDA) izuzetno dobro vodi ovaj zavod. Da li će ga Stranka za BiH smijeniti i postaviti nekog drugog, za sada nemam informaciju. ...”;
- da iz iskaza tužitelja proizilazi, da je nakon promjene parlamentarne većine u Skupštini i Vladi TK, koju su činili stranke SDP, SBB, HDZ i Narodna stranka radom za boljitak, na njega vršen pritisak da da ostavku sa funkcije direktora ZZO jer da je ta funkcija, prvobitno trebala pripasti stranci SBB, a nakon toga Stranci za BiH i to na način što je to od njega tražio premijer Vlade TK Sead Čaušević i to putem Amira Hurića, ministra MUP TK, a zatim i lično, a kada je to tužitelj odbio, da je pritisak vršen

i na način što je Vlada TK donijela Zaključak kojim je pozvala sve direktore, predsjednike upravnih i nadzornih odbora javnih preduzeća, privrednih društava, javnih ustanova i zavoda da stave na raspolaganja svoje mandate, pa kada je i to tužitelj odbio, da Vlada TK u avgustu 2013. godine nije usvojila Izvještaj ZZO iz 2012. godine, da u septembru iste godine ni Skupština TK nije usvojila navedeni Izvještaj iako je drugotuženi u toj godini poslovao u suficitu i niko od poslanika nije glasao protiv Izvještaja, dok je na istoj sjednici usvojen izvještaj UKC Tuzla koji je bio negativan, a niti je tražena smjena direktora UKC, da je na prijedlog Kluba poslanika Stranke za BiH, po hitnoj proceduri Skupština TK donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ZZO kojim su izmijenjeni uvjeti za imenovanje i smjenu direktora ZZO i da je 21.11.2013. godine ministrica zdravstva TK Vladi TK dostavila prijedlog za njegovu smjenu, a iz razloga neusvajanja izvještaja i da je to sve učinjeno kako bi se on smijenio sa funkcije direktora, jer je to mjesto trebalo da pripadne nekom iz Stranke za BiH;

- da iz iskaza A.H., kao tadašnje pomoćnice direktora ZZO za ekonomske poslove proizilazi da je tužitelj svoje saradnike, a time i nju, upoznao (a što joj je poznato i iz medija) da su političke partije koje su bile na vlasti htjele njegovu smjenu obzirom da nije pripadao vladajućoj političkoj koaliciji, da je u julu 2013. godine kolegi M. M. bilo ponuđeno od Stranke za BiH da bude vršilac dužnosti direktora, da je mjesto direktora ZZO bilo punuđeno i njoj, da je tu ponudu iz moralnih razloga odbila, jer je i ona učestvovala u izradi Izvještaja koji nije usvojen od strane Vlade TK, da sa ekonomskog aspekta nije bilo razloga za neusvajanja Izvještaja, da pretpostavlja da je to učinjeno samo zbog smjene tužitelja i da joj je poznata situacija da u ranijem periodu Vlada nije bila usvojila ni izvještaj o radu dok je mjesto direktora ZZO obavljala Šahzada Salibašić, ali da do njene smjene tada nije došlo;

- da iz iskaza svjedoka S.B. proizilazi da je Upravni odbor ZZO usvojio izvještaj ZZO za 2012. godinu; - da iz iskaza svjedoka S. Č. (tadašnjeg premijera Vlade TK) proizilazi da je on u razgovoru kazao tužitelju da je došlo do promjene vlasti u TK, da je tužiteljeva funkcija politička zbog načina na koji se bira i da njegov ostanak na funkciji direktora nema podršku koalicionih partnera u vlasti, da je Stranka za BiH dobila mogućnost da predloži kandidata na mjesto direktora ZZO, da je Klub poslanika navedene stranke i predložio izmjenu Zakona o ZZO, da je Zaključak Vlade kojim se tražilo od direktora (koje imenuje Vlada TK) da stave na raspolaganje svoje mandate Vladi uobičajen u demokratskoj praksi kada se u toku mandata mijenjaju vladajuće većine i da "stavljanje na raspolaganje mandata" znači izražavanje saglasnosti sa mogućim razrješenjem;

- da iz iskaza svjedokinje N. H., kao tadašnje ministrice Ministarstva zdravstva TK proizilazi, da je mjesto direktora ZZO u raspodjeli pripalo Stranci za BiH i da su postojali zahtjevi političke većine da se imenuje drugi direktor ZZO, da su o tome pisali i mediji, da ju je premijer pozvao prenijevši joj zahtjev političke većine da se pokrene procedura za smjenu tužitelja, da ona kao resorna ministrica nije imala primjedbi na rad tužitelja, kao ni na Izvještaj ZZO za 2012. godinu i da je Skupština donijela Izmjenu i dopunu Zakona o ZZO da bi se stvorila zakonska osnova za smjenu tužitelja, samo zato što je bio član SDA;

- da iz iskaza svjedoka S. Š. proizilazi da Skupština TK nije usvojila Izvještaj ZZO za 2012. godinu iz razloga što se "tadašnji direktor nije uklapao u kadrovske šeme", tj. zato što nije pripadao novoj političkoj koaliciji, nego je bio član SDA, da na sjednici Skupštine nije čuo niti jedan razlog za neusvajanje Izvještaja ZZO za 2012. godinu koji je tehnički bio najbolje urađen i uz to pozitivan, ali da je razlog neusvajanja Izvještaja bila smjena direktora, dok je u izvještaju JZU UKC bio iskazan gubitak u poslovanju preko 100.000.000,00 KM, ali da je bez obzira na to, isti bio usvojen, tako da nije došlo do smjene njegovog direktora.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud je primjenom odredbi članova 2. stav 1., 2. i 3. člana 12. i 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije usvojio tužbeni zahtjev usmjeren prema prvotuženom zaključivši da je prvotuženi prekršio princip zabrane diskriminacije time što je tužitelja razrješio dužnosti direktora drugotuženog, da je to učinio protivno zakonskim propisima i to isključivo zbog njegove pripadnosti političkoj partiji (SDA), odnosno nepripadnosti političkoj partiji koja je činila vladajuću političku koaliciju iz čijeg članstva je, prema međustranačkom dogovoru, trebao da bude imenovan direktor drugotuženog i da je na taj način onemogućeno tužitelju da ostvaruje pravo na obavljanje dužnosti na koju je bio imenovan u skladu sa mandatom. Prvostepeni sud je cijenio da je prvotuženi navedenim radnjama doveo u pitanje stručnost i odgovornost tužitelja u obavljanju dužnosti direktora, koje radnje su objektivno podobne da uzrokuju povredu časti i ugleda, dakle da dovedu do trpljenja duševnih bolova kao manifestacije povrede ugleda i lične časti. Stoga je primjenom člana 200.

Zakona o obligacionim odnosima u vezi sa članom 12. stav 1. tačka c. Zakona o zabrani diskriminacije, te člana 127. Zakona o parničnom postupku obavezao prvotuženog da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 4.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.12.2013. godine pa do isplate, a shodno odredbi člana 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima u vezi sa odredbom člana 186. Zakona o obligacionim odnosima, dok je u preostalom dijelu zahtjev za naknadu nematerijalne štete odbio cijeneći da tužitelj nije iznio činjenice, niti ponudio dokaze iz kojih bi proizlazilo da je pretrpio duševne bolove u takvom stepenu koji bi opravdao dosuđenje naknade nematerijalne štete u većem iznosu od onog koji je dosuđen.

U odnosu na tužbeni zahtjev usmjeren prema tuženom za isplatu prvostepeni sud je cijeneći da je rješenje o razrješenju tužitelja od 21.11.2013. godine poništeno presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 187891 15 Rsž 2 od 19.02.2019. godine (kojom je ranije donesena prvostepena presuda u ovom sporu preinačena na način da je rješenje Vlade TK od 21.11.2013. godine kojim je tužitelj razriješen sa dužnosti direktora ZZO poništeno, što znači da je u tom dijelu odluka suda postala pravosnažna) obavezao drugotuženog na isplatu naknade plaće tužitelju za period od nezakonitog otkaza - prestanka rada 21.11.2013. do 12.12.2013. godine, kada se zaposlio na novom radnom mjestu, a u visini koju je utvrdio na osnovu nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke. Prvostepeni sud je cijenio neosnovanim prigovor drugotuženog o nedostatku pasivne legitimacije na njegovoj strani jer obaveza drugotuženog na naknadu plaće tužitelju za navedeni period proizilazi iz odredbi ugovora o radu kojeg je drugotuženi zaključio sa tužiteljem.

Drugostepeni sud je odlučujući o žalbama tužitelja, prvotuženog i drugotuženog prihvatio činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, te je žalbe kao neosnovane odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Odluka drugostepenog suda u odnosu na zahtjev koji je tužitelj postavio prema prvotuženom je pravilna.

Tužitelj je svoj zahtjev za antidiskriminacijsku zaštitu zasnovao na odredbi člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije BiH (Službeni glasnik BiH broj 59/09 i 66/16) kojom je propisano da će se diskriminacijom, u smislu tog zakona, smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja,....., kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima javnog života. Prema stavu 2. navedenog člana zabrana diskriminacije primjenjuje se na sve javne organe, kao i na sva fizička ili pravna lica, i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravlja, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga.

Diskriminacija u suštini znači pravljenje razlike, odnosno nejednak tretman koji dolazi od strane fizičkog ili pravnog lica.

Mjera utvrđenosti postojanja ili nepostojanja navedenih činjenica u antidiskriminacijskim parnicama je prema odredbi člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije raspoređena tako da je na podnosiocu tužbe teret da sa stepenom pretežne vjerovatnoće dokaže činjenice na osnovu kojih bi sud mogao zaključiti da ga je tuženi nejednako tretirao na nekoj zabranjenoj osnovi. Tada se teret dokazivanja prebacuje na tuženu stranu, koja je sa stepenom sigurnosti dužna uvjeriti sud da se različit tretman nije dogodio (ili nije dogodio na zabranjenoj osnovi), odnosno da različit tretman ima legitiman cilj i da postoji proporcionalnost između preduzete radnje i posljedice.

Suprotno stavu prvotuženog nižestepeni sudovi su pravilno zaključili da je tužitelj izvedenim dokazima učinio i više nego vjerovatnim da je prvotuženi različito postupao prema tužitelju zbog njegove pripadnosti političkoj partiji SDA, koja u periodu 2013. godine nije bila u vladajućoj koaliciji u TK, u odnosu na druge u istoj ili sličnoj situaciji kada ga je razriješio dužnosti direktora ZZO zbog neusvajanja Izvještaja o radu, a što proizilazi iz činjenica; da je na tužitelja vršen pritisak da da ostavku

sa mjesta direktora ZZO i to razgovorom putem određenih resornih ministara i premijera Vlade TK, a nakon toga i donošenjem Zaključka o stavljanju na raspolaganje mandata; da Vlada i Skupština TK nisu usvojile Izvještaj o radu ZZO u 2012. godinu iako je u istom prikazan suficit u poslovanju ZZO u toj godini, a isti je usvojen od strane Upravnog odbora ZZO, da za neusvajanje istog Vlada TK nije iznijela nikakvo obrazloženje, a na Skupštini TK niko od poslanika nije glasao protiv Izvještaja, dok je nasuprot tome na istoj sjednici usvojen Izvještaja JZU UKC Tuzla u kojem je prikazan deficit u poslovanju, da je zbog neusvajanja Izvještaja od strane Ministra zdravstva TK zatražena smjena tužitelja sa mjesta direktora, dok to, u istoj situaciji, u ranijem periodu nije učinjeno kada je mjesto direktora ZZO obnašala Šahzada Salibašić, da je u cilju smjene tužitelja, iz razloga što je pozicija direktora ZZO u političkoj podjeli trebala da u konačnom pripadne Stranci za BiH, na prijedlog Kluba poslanika Stranke za BiH, po hitnoj proceduri donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ZZO, u kojoj su izmijenjene odredbe u vezi uvjeta za imenovanje i razrješenja dužnosti direktora ZZO i da je Vlada TK, retroaktivnom primjenom navedene izmjene Zakona o ZZO, donijela odluku o razrješenju tužitelja sa mjesta direktora ZZO, te usvojili tužbeni zahtjev pravilnom primjenom naprijed navedenih odredbi Zakona o zabrani diskriminacije nalazeći da je prvotuženi prednjim postupanjem povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje zbog pripadnosti drugoj političkoj stranci kao nedozvoljenom diskriminatorskom osnovu (član 2. ZZD).

Shodno utvrđenju postojanja diskriminacije od strane prvotuženog tužitelj u skladu sa odredbom člana 12. stav 1. tačka c) ima pravo da tužbom potražuje i naknadu nematerijalne štete na ime povrede prava na ugled i čast u skladu sa odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima (dalje ZOO).

Prema odredbi iz stava 1. člana 200. ZOO za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti..... povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti... sud će ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete, kao i u njenom odsustvu. Prema stavu 2. iste odredbe prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade sud će voditi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada, ali i o tome da se njome pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom društvenom svrhom.

Prema navedenom slijedi da se naknada nematerijalne štete na ime povrede prava na ugled i čast dosuđuje po slobodnom sudijskom uvjerenju i vještačenjem. U slučajevima kada je diskriminacija dovela do takvog oštećenja zdravlja neophodno je izvršiti vještačenje po vještaku medicinske struke koji će utvrditi intenzitet i vrijeme trajanja duševnih bolova, te posljedice po zdravstveno stanje, kao i procjenu u kom stepenu simptomi narušavaju socijalno i radno funkcionisanje, odnosno kvalitet življenja žrtve diskriminacije. Međutim, kako tužitelj nije predložio provođenje dokaza vještačenjem po vještaku medicinske struke na okolnosti utvrđenja intenziteta pretrpljenih duševnih bolova i posljedica na njegovo zdravstveno stanje, nižestepeni sudovi su pravilno postupili kada su po slobodnom sudijskom uvjerenju imajući u vidu okolnosti slučaja dosudili tužitelju iznos od 4.000,00 KM, a preko tog iznosa zahtjev odbili kao neosnovan. Nižestepeni sudovi su za svoje odluke dali jasne i dovoljne razloge u obrazloženju svojih odluka (prvostepeni sud na strani 20 svoje odluke, a drugostepeni sud na strani 12 pasus 3 i 4 i na strani 13 pasus 1, 2 i 3) koje ovaj sud u cijelosti prihvata kao pravilne, pa nema potrebe da se isti ponavljaju i u ovoj presudi. Dosuđeni iznos je u skladu sa usvojenom sudskom praksom u ovoj oblasti, kao i sa sudskom praksom u sličnim slučajevima naknade nematerijalne štete zbog klevete ili zbog smrti bliskog srodnika.

Kako nisu ostvareni revizijski razlozi, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u skladu sa odredbom člana 241. stav 1. ZPP, to je revizije tužitelja i prvotuženog valjalo odbiti primjenom odredbe člana 248. ZPP.

Drugotuženi osnovano u reviziji ukazuje da je o zahtjevu tužitelja za isplatu pripadajućih plaća i naknada plaća za period od 21.11.2013. godine do 12.12.2013. godine u iznosu od 2.254,46 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.12.2013. godine pa do isplate, o uplati doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje kod Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar u iznosu od 834,99 KM, te naknadi troškova postupka u iznosu od 1.155,27 KM pravomoćno odlučeno presudom Kantonalnog

suda u Tuzli broj 32 0 Rs 187891 20 Rsž 3 od 20.10.2020. godine. Naime, tom presudom Kantonalni sud u Tuzli je odlučivao o žalbi tužitelja podnesenoj protiv prvostepene presude Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 187891 13 Rs od 13.02.2015. godine kojom su u cijelosti odbijeni svi zahtjevi tužitelja i prema prvo i prema drugotuženom (prvo i drugotuženi nisu izjavljivali žalbe), te je žalbu djelimično uvažio te stavom I i II izreke utvrđeno da je prvotuženi povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje na način da je diskriminisao tužitelja zbog pripadnosti drugoj političkoj stranci što je imalo za posljedicu eliminaciju tužitelja sa radnog mjesta i ostanak bez zaposlenja, kao i duševne bolove, te je prvotuženi obavezan da tužitelju na ime nematerijalne štete isplati novčani iznos od 10.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.12.2013. godine pa do isplate, dok je stavom III izreke drugotuženi obavezan da tužitelju na ime pripadajućih plaća i naknade plaća za period od 21.11.2013. do 12.12.2013. godine isplati iznos od 2.254,46 KM sa pripadajućim kamatama i doprinosima, te troškovima postupka kao što je naprijed navedeno.

Tuženi u ovom postupku su obični suparničari iz člana 362. stav 1. tačka 2. ZPP. Prema odredbi člana 365. ZPP svaki je suparničar u parnici samostalna stranka i njegove radnje ili propuštanja niti koriste niti štete drugim suparničarima.

Protiv navedene drugostepene presude broj 32 0 Rs 187891 20 Rsž 3 od 20.10.2020. godine reviziju je izjavio samo prvotuženi koji je pobijao dio presude kojim je usvojen zahtjev tužitelja u odnosu na njega, pa je Vrhovni sud Federacije BiH odlučivao samo o dijelu drugostepene presude koji se odnosio na prvotuženog, stav I i II izreke, kojim je utvrđeno da je prvotuženi povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje na način kao i duševne bolove, te je obavezan prvotuženi da tužitelju na ime nematerijalne štete isplati novčani iznos od 10.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom. Rješenjem Vrhovnog suda Federacije BiH broj 32 0 Rs 187891 20 Rev od 16.02.2021. godine revizija prvotuženog je djelimično uvažena i drugostepena presuda broj 32 0 Rs 187891 20 Rsž 3 od 20.10.2020. godine je ukinuta u dosuđujućem dijelu samo u odnosu na prvotuženog, dok se u odnosu na dio drugostepene presude koji se odnosio na drugotuženog nije ni moglo odlučivati jer drugotuženi istu nije ni pobijao revizijom, a ni tužitelj u odnosu na dosuđeni iznos. Dakle, kako je o zahtjevu tužitelja za naknadu plaće za period od 21.11.2013. do 12.12.2013. godine sa pripadajućim kamatama i doprinosima, te troškovima postupka već meritorno odlučeno drugostepenom presudom broj 32 0 Rs 187891 20 Rsž 3 od 20.10.2020. godine, tada postojanje negativnih procesnih pretpostavki iz člana 67. stav 1. tačka 4) ZPP spriječava da se o zahtjevu meritorno odlučuje kako su pogrešno odlučili nižestepeni sudovi i na taj način počinili povredu odredaba parničnog postupka iz člana 209 stav 2. tačka 9) ZPP.

Iz navedenih razloga valjalo je reviziju drugotuženog usvojiti primjenom člana 249. stav 2. ZPP i donijeti odluku kao u stavu II izreke ove revizijske odluke.

Kako je pravomoćno odlučeno i o troškovima postupka tužitelja u odnosu na zahtjev prema drugotuženom i isti obavezan da naknadi tužitelju troškove postupka u iznosu od 1.155,27 KM ovaj sud je preinačio i odluku o troškovima postupka na način da je samo prvotuženi obavezan da isplati tužitelju troškove postupka u iznosu od 4.433,37 KM (iznos od 5.588,64 KM koji su nižestepeni sudovi dosudili tužitelju i obavezali tužene da iste naknade je umanjen za iznos od 1.155,22 KM koliko je drugotuženi obavezan da plati troškove postupka tužitelju), a primjenom odredbe člana 397. stav 2. u vezi sa članom 393. stav 2. ZPP (stav III).

Zahtjevi tužitelja i drugotuženog za naknadu troškova za sastav revizije su odbijeni primjenom člana 397. stav 1. ZPP u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP jer u revizijskom postupku nisu postigli uspjeh.

Predsjednica vijeća
Emina Hulusija, s.r.